

SOM-UNDERSÖKNINGEN I GÖTEBORG 2016–2020¹

FRIDA SANDELIN

Sammanfattning

SOM-undersökningen i Göteborg har hittills genomförts under fem år mellan 2016 och 2020.² Undersökningen har utförts främst genom postala enkäter men respondenterna har även givits möjligheten att svara via webben. Varje undersökning har genomförts under så identiska förutsättningar som möjligt för att resultaten från de olika åren ska vara jämförbara. SOM-undersökningen i Göteborg har under perioden 2016–2020 skickats ut till totalt 30 000 slumpmässigt utvalda personer, både svenska och utländska medborgare, folkbokförda i Göteborgs kommun i åldrarna 16–85 år. Den genomsnittliga nettosvarsfrekvensen under denna period var 52 procent. Svaren har samlats in mellan september och december respektive år.

SOM-institutet genomför sedan 2016 varje år en enkätundersökning i Göteborgs Stad i syfte att spåra utvecklingen och förändringar i attityder, värderingar och politiskt beteende i en lokal kontext. SOM-undersökningen i Göteborg genomförs parallellt med den nationella SOM-undersökningen och den västsvenska SOM-undersökningen. SOM-institutet vid Göteborgs universitet har sedan starten 1986 genomfört undersökningar i syfte att kartlägga allmänhetens vanor och attityder på temat Samhälle, Opinion och Medier. SOM-institutet är en centrumbildning vid Göteborgs universitet och har sin bakgrund i ett samarbete mellan forskare vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG) och Statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet.

SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2020 har genomförts i samverkan med Göteborgs Stad, Göteborg & Co, ett par övriga organisationer³ samt med forskare från olika discipliner.

Urval

Vilka som får möjlighet att delta i SOM-undersökningen i Göteborg slumpas årligen fram genom ett sannolikhetsurval. Urvalet bildar ett slags Göteborg i miniatyr och speglar sammansättningen i befolkningen. Urvalsramen utgörs av Skatteverkets folkbokföringsregister och innefattar alla svenska och utländska medborgare som har sin primära adress i Göteborgs kommun i åldrarna 16–85 år. Tabell 1 redovisar

urvalsstorleken 2016–2020. Under åren 2017, 2018 och 2019 var urvalet 5 000 personer. År 2016 bestod det av 7 000 personer, ett större urval på grund av ett metodexperiment om effekten av incitament i undersökningen.⁴ Undersökningen år 2020 omfattande ett totalurval om 8 000 personer, och gjordes i två editioner som gick ut till ett urval om 4 000 personer vardera. Anledningen till det utökade urvalet år 2020 var ett tillfälligt större forskningsprojekt som deltog i undersökningen samt på grund av att SOM-institutet genomförde en studie som undersökte utfallet av utökad sidantal i formulären.⁵ Under perioden 2016–2020 har alltså totalt 30 000 göteborgare bjudits in för att delta i undersökningen.

Tabell 1 Urval i SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2020

År	Antal formulär	Urvalsstorlek
2016	1	7 000 ¹
2017	1	5 000
2018	1	5 000
2019	1	5 000
2020	2	8 000 ²
Totalt		30 000

Kommentar: ¹Urvalet i 2016 års undersökning delades upp i en experimentgrupp på 1 990 personer och en kontrollgrupp på 5 010 personer. Experimentet 2016 utvärderade effekten av incitament i undersökningen (se Arkhede m fl 2017). ²Urvalet i 2020 års undersökning delades upp i två formulär som skickades ut till 4 000 personer vardera.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2020.

Frågeformulär

SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2020 har normalt bestått av mellan 46 och 50 frågor fördelade på mellan 8,5 eller 9 sidor (se tabell 2). Undantaget var 2020 då ett av formulären bestod av 63 frågor fördelat på 12 sidor. Formulären består både av samverkansspecifika frågor som utarbetas av SOM-institutet i samråd med samverkande parter och forskningsprojekt, samt SOM-institutets egna frågor.⁶ Frågorna är av olika karaktär men har fokus på lokala frågor i Göteborg. Frågorna delas in olika underrubriker som till exempel *Staden Göteborg*, *Politik och demokrati i Göteborg* och *Att bo i Göteborg*. Flertalet frågor har ställts sedan starten 2016 vilket möjliggör jämförelser över tid. Enkätformuläret utformas i A4-format.

Tabell 2 Formulärets innehåll, SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2020

År	Antal frågor	Sidor enkätfrågor	Totalt antal sidor
2016	46	8,5	12
2017	45	8,5	12
2018	48	9	12
2019	47	9	12
2020 Formulär 1	50	9	12
2020 Formulär 2	63	12	16

Huvuddelen av frågorna har fasta svarsalternativ med rutor för respondenten att kryssa i. Ett mindre antal frågor är fritextfrågor där respondenten fritt får möjlighet att skriva ut sitt svar. Dessa frågor rör bland annat vilken/vilka lokala morgontidningar de läser, vilka samhällsfrågor/problem de tycker är viktigast i Göteborg idag och vilket yrke de har/har haft. Svaren på de öppna frågorna kodas av en grupp biträdande forskare på SOM-institutet efter fördefinierade kodscheman med uttömmande och ömsesidigt uteslutande kategorier försedda med en unik numerisk kod. Kodscheman finns tillgängliga i kodboken för 2020 års SOM-undersökning i Göteborg som finns att ladda ner på SOM-institutets webbsida (www.gu.se/som-institutet).⁷

Fältarbete

Fältarbetet för SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2020 har i stora drag följt samma upplägg varje år.⁸ Tabell 3 visar fältarbetets moment år 2020 och vilka dagar utskicken gick ut. Utskick och insamling av enkäter utförs av ett fristående fältföretag⁹ i nära samarbete med SOM-institutet som kontinuerligt utvärderar genomförandet. Under 2016–2020 har undersökningsföretaget svarat för den tekniska delen av datainsamlingen såsom tryck, distribution och skanning. SOM-institutet har svarat för allt innehåll i utskick och enkäter, för programmering och insamling av de digitala enkäterna samt för påminnelser via SMS.

Datainsamlingsarbetet under 2016–2020 har startat varje höst i september och pågått till december varje år.¹⁰ Arbetet har inletts med ett utskick av ett aviseringkort som informerat respondenterna att de blivit slumpmässigt utvalda att delta i årets SOM-undersökning i Göteborg. En vecka senare har enkäten skickats ut tillsammans med ett följebrev, en informationsbroschyr om SOM-institutets verksamhet samt en penna. Sedan 2019 ingår numera även information om undersökningen på nio olika språk. Under resterande del av fältperioden genomfördes en serie påminnelseinsatser per brev och SMS. Inloggningsuppgifter och länk till

webbenkäten har inkluderats i samtliga utskick. På tack- och påminnelsevykortet började inloggningsuppgifter inkluderas först i undersökningen 2020 som då började skickas ut med ett omslutande kuvert. Telefonpåminnelser ingick till halva urvalet i fältplanen för 2017 och i hela 2018 men togs därefter bort.¹¹ De utvalda respondenterna har när som helst under fältperioden kunnat avböja sin medverkan genom att ta kontakt med SOM-institutet varpå påminnelserna har upphört.

Fältperioden för SOM-undersökningen i Göteborg år 2019 var något kortare än övriga år på grund av att en extra påminnelse (ett femte missiv) togs bort i 2019 års undersökning, men som sedan återinfördes 2020. Skälet till att ett extra missiv åter började skickas ut var med anledning av resultatet av ett metodexperiment som genomfördes i den västsvenska SOM-undersökningen 2019. Ett ytterligare missiv visade sig öka svarsfrekvensen främst bland män och boende i storstäder, två grupper som är underrepresenterade i undersökningen (Sandelin, 2021b). Undersökningen har varje år stängt i mitten eller slutet av december, men enkäter som inkommit strax därefter har mottagits.

Under fältperioderna under åren 2017–2020 har det varje vecka skickats ett tackbrev till de respondenter som svarat under veckan som gått. Tackbrevet har innehållit en belöning i form av en trisslott, alternativt en Sverigecheck (värde 50 kr) till de som var 17 år eller yngre när fältarbetet inleddes. Belöning till respondenter som besvarat enkäten infördes mot bakgrund av resultat av 2016 års metodexperiment då effekten av incitament testades i SOM-undersökningen i Göteborg. I experimentet framkom att incitament i form av trisslotter hade positiv effekt på nettosvarsfrekvensen, ungefär 4–6 procentenheter, utan att försämra datakvaliteten (Arkhed, Oscarsson & Vernerdotter, 2017). Från och med 2017 erbjöds därför denna belöning till samtliga svarande (med undantag för personer som var 17 år eller yngre när fältarbetet inleddes som istället fick en Sverigecheck värde 50 kr).

Fältarbetet har avslutats med att fältföretaget gjort en slutsökning av inkomna enkäter och sammanställer en datafil som skickas till SOM-institutet för validering i början av januari året efter att undersökningen startade. Vid datavalideringsprocessens slut har enkäterna aidentifierats och alla personuppgifter raderats. De fysiska enkäter som kommit in senare har förstörts i enlighet med bestämmelser om sekretessavfall.

Tabell 3 Fältarbetets moment i SOM-undersökningen i Göteborg 2020

7 september	Utskick av aviseringsvykort.
14 september	Utskick 1 av enkät, följebrev, informationsbroschyr, information på nio språk, svarskuvert och penna. Möjligheten att svara på webben introduceras.
23 september	Utskick av tack-/påminnelsevykort (med omslutande kuvert).
1 oktober	Utskick av påminnelse- SMS 1 .
8 oktober	Utskick 2 av enkät, följebrev och svarskuvert till respondenter som ännu inte sänt in enkäten.
20 oktober	Utskick av påminnelse- SMS 2 . Innehållande möjlighet att svara nej.
29 oktober	Utskick 3 av enkät, följebrev och svarskuvert till respondenter som ännu inte sänt in enkäten.
5 november	Utskick av påminnelse- SMS 3 . Innehållande möjlighet att svara nej.
12 november	Utskick 4 av enkät, följebrev och svarskuvert till respondenter som ännu inte sänt in enkäten.
19 november	Utskick av påminnelse- SMS 4 . Innehållande möjlighet att svara nej.
30 november	Utskick 5 av enkät, följebrev, svarskuvert och bortfallsenkät till respondenter som ännu inte sänt in enkäten.
21 december	Fältstopp

Webbenkäter

Undersökningsdesignen som används kallas blandad datainsamling (*mixed mode*). Det innebär att flera datainsamlingsmetoder används i en och samma undersökning. Respondenterna kan, förutom att besvara enkäten på papper, även fylla i enkäten på webben. Den digitala versionen av formulären har programmerats i webbverktyget Qualtrics och administrerades av SOM-institutet, medan papper-senkäten administrerades av fältföretaget.

Under 2016 var det 16 procent av bruttourvalet som besvarade enkäten på webben (549 personer). Sedan dess har andelen som svarat på webben ökat till 24 procent under 2020, vilket utgjorde 967 personer (se tabell 4). Andelen av de digitala svaren som år 2020 kom från en dator var 50 procent, 46 procent från en mobiltelefon och resterande 4 procent från en surfplatta. Andelen svar som kommer från en dator har minskat till förmån för de som svarar på mobil över tid. Dessa olika enheter (*devices*) kan i sin tur ha olika skärmstorlek, något som är centralt för upplevelsen av frågeformulären. Bland respondenter som svarade på webben återfinns ett något högre svarsbortfall hos dem som svarar på mobilen jämfört med dem som svarar på datorn. I övrigt syns inga andra skillnader i datakvalitet som kan härledas till skärmstorlek.

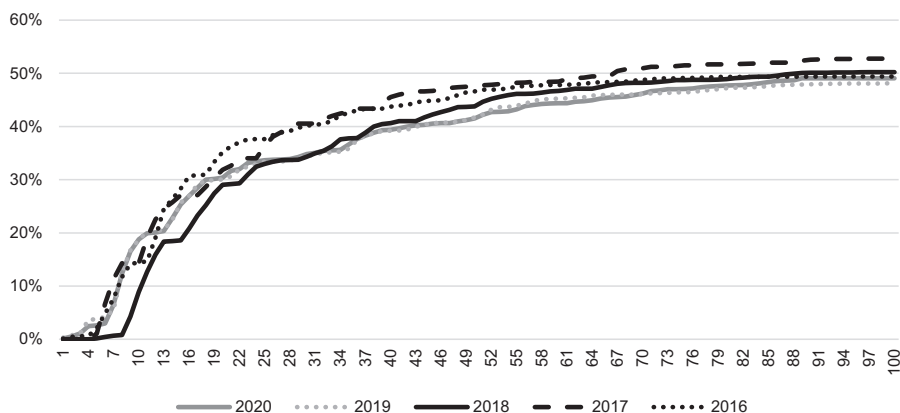
Tabell 4 Antal och andel webbsvar för SOM-undersökningarna i Göteborg 2016–2020 (antal, procent)

År	Antal webbsvar	Andel av svarande
2016	549	15,9
2017	378	14,1
2018	422	16,6
2019	460	19,1
2020	967	24,4

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2020.

Inflöde

De flesta respondenter som valde att svara på en undersökning gjorde det redan under de första veckorna (figur 1). De första dagarnas ojämna inflöde mellan åren i figur 1 beror framför allt på vilken veckodag enkäten nått ut i förhållande till helgens postfria dagar. Längre in i fältarbetet kan skillnader i inflöde huvudsakligen förklaras av små skillnader i fältplanens upplägg. Vid fältdag 30 hade 35 procent av bruttourvalet svarat på enkäten och ungefär 85 procent av de slutgiltiga svaren kom in före november varje år.

Figur 1 Kumulativt inflöde av enkäter i SOM-undersökningen 2016–2020 (kumulativ procent av bruttourvalet)

Kommentar: Inflödet redovisas med utgångspunkt i 2020 års fältperiod i relation till jämförbara fältdagar för övriga års undersökningar.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2020.

Inflödet på webben har skiljt sig något från inflödet av pappersenkäter i den bemärkelse att personer som svarar via webben gör det senare under fältarbetet än personer som svarar på papper, vilket delvis förklaras av att de SMS-påminnelser som skickas ut med länk till svar via webb görs senare under undersökningsperioden.

Svarsfrekvens och bortfall

Av det ursprungliga urvalet på totalt 30 000 personer (bruttourvalet) under perioden 2016–2020 var det totalt 15 041 personer som besvarade och skickade in formuläret. Från bruttourvalet avförs det så kallade naturliga bortfallet och därefter beräknas svarsfrekvensen, så kallad nettosvarsfrekvens. Det naturliga bortfallet är personer som SOM-institutet via Skatteverkets befolkningsregister får reda på är avlidna, emigrerade eller inte längre bor i Göteborg. Till det naturliga bortfallet hör också personer som själva eller genom anhöriga, hör av sig till SOM-institutet under fältarbetets gång eller svarar via den bifogade bortfallsenkäten i sista påminnelsen, att en person är fysiskt eller mentalt oförmögna att svara på undersökningen, är bortrest under större delen av fältperioden, har språksvårigheter eller inte alls talar svenska. Sammanlagt 1 358 personer, motsvarande 4,5 procent, har räknats som naturligt bortfall i 2016–2020 års undersökningar.

Tabell 5 Svarande och bortfall i SOM-undersökningen i Göteborg 2016-2020 totalt och per år

	2016–2020	2016	2017	2018	2019	2020
Bruttourval	30 000	7 000	5 000	5 000	5 000	8 000
Naturligt bortfall	1 358	332	227	211	192	396
Nettourval	28 669	6 668	4 773	4 789	4 808	7 631
Antal vägrare/ej anträffade	13 628	3 210	2 099	2 248	2 396	3 675
Antal svarande	15 041	3 458	2 674	2 541	2 412	3 956
Svarsfrekvens Brutto	50%	49%	53%	51%	48%	49%
Svarsfrekvens Netto	52%	52%	56%	53%	50%	52%

Kommentar: Med nettourval avses bruttourval minus naturligt bortfall. Som naturligt bortfall räknas: adress okänd, avflyttad; bortrest på längre tid; studier/militärtjänstgöring på annan ort; boende/studier/arbete utomlands; sjuk, fysiskt/mentalt oförmögen att svara; avliden; ej svensktalande/språksvårigheter. Bruttosvarsfrekvenserna som här rapporteras följer den standard som upprättats av den amerikanska organisationen AAPORs definition (RR2) (AAPOR, 2015.)

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2020.

Nettosvarsfrekvensen har varierat över åren mellan 48 och 53 procent. En översikt över svarande och bortfall över åren finns i tabell 5. Efter att incitament började införas till hela urvalet från och med 2017 noteras en uppgång i svarsfrekvens i 2017 års undersökning då den ökade till 56 procent. Därefter har svarsfrekvensen minskat igen, men år 2020 noterades en svag uppgång i svarsfrekvens med två procentenheter från året innan, vilket kan indikera en viss stagnation i minskningen av svarsviljan, vilket går på tvärs mot opinionsundersökningar överlag.

Representativitet

Naturligt bortfall och svarsvägran riskerar att leda till avvikelser från representativiteten mellan population och urval, vilket måste tas i beaktande när materialet analyseras. Vilka som svarar och vilka som inte svarar har betydelse för tolkningen av resultaten från undersökningen. Om en viss grupp är underrepresenterad och samma grupps svar tenderar att skilja sig från övrigas blir studiens resultat mindre giltiga för populationen som helhet. Om svarsbenägenheten i en grupp varierar påtagligt mellan åren kan det också förklara variationer i svarsmönster för enskilda frågor.

I tabell 6 framgår det hur svarsbenägenheten i SOM-undersökningen i Göteborg varierat beroende på kön, ålder, stadsområde och resursområde över tid. Representativiteten över åren har varit ganska lik. Kvinnor svarar som grupp i större utsträckning än män. 54 procent av kvinnorna och 50 procent av männen svarade på undersökningen år 2020. Skillnaden mellan män och kvinnors svarsfrekvens har varit stabil på fyra procentenheter sedan 2017. År 2016 var differensen fem procentenheter.

Representativiteten i olika åldersgrupper och områden i staden medför en stor utmaning. Som mest skiljde det 33 procentenheter i svarsfrekvens mellan åldersgruppen som svarade i lägst utsträckning (20–29 åringar) och i högst utsträckning (70–79 åringar) år 2020. Även när det gäller svarsfrekvens i stadens olika stadsområden är skillnaderna stora. År 2020 var det enbart 37 procent som svarade i stadens nordöstra delar jämfört med 57 procent bland boende i centrum, en skillnad på 20 procentenheter. SOM-institutet använder även ett egenberäknat mått som kallas *resursstyrka i boendeområdet*. Måttet beräknas utifrån medelinkomst och andel som tar emot ekonomiskt bistånd i stadens primärområden. Tabell 6 visar att även resursstyrka spelar stor roll när det gäller skillnad i svarsfrekvens. Under 2020 skiljde det 26 procentenheter i svarsfrekvens bland boenden i resursstarka områden (62 procent) och boenden i resurssvaga områden (36 procent).

SOM-institutet lägger stor vikt vid att undersöka vilka grupper som väljer att svara – och kanske framförallt de som väljer att inte svara – på enkäterna. Analyser av orsaker till svarsbortfall men även dess konsekvenser är avgörande för att säkerställa SOM-undersökningarnas kvalitet. Införandet av incitament i 2017 års undersökning var ett försök att hantera problematiken med svarsbortfall och

underrepresentativitet, då trisslotter visat sig vara en mer effektiv belöning i de yngre åldersgrupperna än i de äldre (Arkhed m fl, 2017). År 2019 genomfördes en studie i SOM-undersökningen i Göteborg i syfte att öka svarsfrekvensen bland grupper som svarar i låg utsträckning genom att erbjuda delar av urvalet incitament (trisslott eller Sverigecheck värd 50 kronor) redan innan de hade besvarat enkäten. Resultaten från det metodexperimentet visade dock att incitament utan krav på besvarad enkät, inte ökade svarsfrekvensen mer bland underrepresenterade grupper jämfört med de som svarar i högre utsträckning (Lundmark m fl., kommande). SOM-institutet fortsätter kontinuerligt att undersöka hur representativiteten bland grupper som är svåra att nå kan förbättras.

SOM-institutet har tidigare också studerat vilka konsekvenser skevheterna i representativiteten har för undersökningens träffsäkerhet genom att vikta resultaten för kön, ålder och geografisk hemvist och jämfört utfallet i viktade och oviktade grupper. Elias Markstedt (2014) har i de nationella SOM-undersökningarna visat att träffsäkerheten i attitydfrågor om politiska förslag och bedömningar av ekonomin är hög trots de sjunkande svarsfrekvenserna. Frågor om nyhetskonsumtion påverkas däremot något mer av att delar av befolkningen har en lägre representativitet i svarsunderlaget. Låga svarsfrekvenser har alltså en effekt på svarens träffsäkerhet i vissa typer av frågor där det existerar stora generationsskillnader. För närvarande pågår en ny studie på SOM-institutet med uppdaterade vikter som på nytt kommer undersöka effekten av träffsäkerhet på olika frågor i undersökningen bland de grupper som svarar i lägre utsträckning. Studien planeras att publiceras under 2022.

SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2020 besvarades av 15 041 personer vilket motsvarar en nettosvarsfrekvens på 52 procent. SOM-institutet fortsätter att utvärdera och utveckla tillvägagångsätt och metod för att optimera datakvaliteten och dess påverkan på analysmöjligheter.

Tabell 6 Svandsandel (netto) i olika grupper, SOM-undersökningen i Göteborg, 2016–2020 (procent)

		2016	2017	2018	2019	2020
	Samtliga	50	56	53	50	52
Kön	Kvinnor	53	58	55	52	54
	Män	47	54	51	48	50
Ålder	16–19 år	43	49	45	40	43
	20–24 år	35	39	38	35	41
	25–29 år	40	48	42	41	40
	30–39 år	44	49	47	45	45
	40–49 år	46	52	52	49	49
	50–59 år	54	62	55	53	56
	60–69 år	67	70	66	62	64
	70–79 år	70	77	77	73	73
	80–85 år	58	71	74	76	66
Födelseland	Född i Sverige	57	63	59	57	60
	Född utrikes	39	39	37	35	35
Stadsområde*	Nordost	43	40	40	38	37
	Centrum	56	61	58	55	57
	Sydväst	56	62	58	52	50
	Hisingen	49	55	52	50	55
Resursområde	Resursstarka	59	64	62	57	62
	Medelresursstarka	56	61	58	55	55
	Medelresurssvaga	52	57	53	52	54
	Resurssvaga	40	42	40	37	36

Kommentar: Resultaten baseras på registerdata från Skatteverkets registertjänst *Navef*. Indelningen av resursområden baseras på medelinkomst och andel som tar emot ekonomiskt bistånd i stadens primärområden. *På grund av en mindre felkodning av stadsområde Sydväst och Hisingen så är korrekt svarsfrekvens år 2020 för Sydväst 53 procent och för Hisingen 54 procent. Inga andra års svarsfrekvenser är påverkade.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2020.

Noter

- ¹ Kapitlet bygger på metodredogörelser för kapitel baserade på de nationella och västsvenska SOM-undersökningarna, se exempelvis Falk (2020) samt 2020 års metodrapport, se Falk, Sandelin & Weissenbilder (2021).
- ² Samtidigt som SOM-undersökningarna i Göteborg genomfördes även de nationella SOM-undersökningarna de västsvenska SOM-undersökningarna.
- ³ År 2020 inkluderade det Göteborgs Stad genom Konsument- och medborgarservice och Göteborgs 400-års-jubileum på Göteborg & Co.

- ⁴ Resultaten av experimentet om incitament redovisas i Arkhede m fl (2017).
- ⁵ Resultaten av experimentet om enkätlängd redovisas i Sandelin (2021a).
- ⁶ SOM-institutets egna frågor i SOM-undersökningen i Göteborg är oftast samma frågor som också ställs i de nationella och västsvenska SOM-undersökningarna sedan många år tillbaka, vilket möjliggör jämförelser mellan undersökningar och över tid.
- ⁷ www.gu.se/som-institutet/som-undersokningarna
- ⁸ Skillnader i fältperiodens upplägg: 2016, 2019 och 2020 genomfördes inga telefonpåminnelser. 2017 genomfördes ett experiment: sju telefonpåminnelser till halva urvalet och inga till resterande urval. Resultat och utförligare beskrivning av det experimentet finns tillgängligt i Arkhede (2018). 2018 genomfördes tre telefonpåminnelser. Under 2019 skickades det ut en papperspåminnelse mindre än övriga år.
- ⁹ Institutet för Kvalitetsindikatorer – Indikator anlitas för första gången 2017. Undersökningen 2016 hanterades av Kinnmark Information AB.
- ¹⁰ 2020 pågick fältperioden 14 september till 21 december. 2019: 16 september till 15 december. 2018: 24 september till 31 december. 2017: 14 september till 31 december. 2016: 30 september till 17 december.
- ¹¹ 2017 ingick sju telefonpåminnelser till halva urvalet som del i ett experiment att utvärdera effekten av telefonpåminnelser. 2018 ingick tre påminnelser. Anledningen till att telefonpåminnelserna senare togs bort är då de har visat sig ge starkast effekt på de äldre respondenterna, en grupp som redan är överrepresenterad bland de svarande. På så sätt bidrog de till ytterligare åldersskewheter, med en enbart marginell höjning av svarsfrekvens (Arkhede, 2018).

Referenser

- AAPOR (2015). Standard definitions. *The American Association For Public Opinion Research* 8:e edition.
- Arkhede, Sofia (2018). Effects of telephone reminders on survey response rates in the SOM-surveys. LORE methodological note 2018:1, Göteborgs universitet.
- Arkhede, Sofia, Oscarsson, Henrik & Frida Vernersdotter (2017). Incentivizing the SOM-surveys: Estimating the effects on questionnaire response rates. LORE methodological note 2017:1, Göteborgs universitet.
- Falk, Elisabeth, Sandelin, Frida & Marcus Weissenbilder (2021). *SOM-undersökningen i Göteborg 2020 – En metodrapport*. SOM-rapport nr 2021:4. Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs universitet.

- Falk, Elisabeth (2020). Den nationella SOM-undersökningen 2020. I Ulrika Andersson, Anders Carlander, Maria Grusell & Patrik Öhberg (red) *Ingen anledning till oro(?)*. Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs universitet.
- Markstedt, Elias (2014). Representativitet och viktning – Riks-SOM som spegel av det svenska samhället 1986–2013. Rapport 2012:30 v2. Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs universitet.
- Lundmark, Sebastian, Frida Sandelin & Björn Rönnerstrand (Kommande). Unconditional vs. conditional incentives in the 2019 Gothenburg SOM Survey.
- Sandelin, Frida (2021a). The effect of increasing the number of questions and length of the questionnaire. Note on methodological research 2021:2. SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Sandelin, Frida (2021b). Effects of a fourth postal reminder in the SOM-surveys. Note on methodological research 2021:1. SOM-institutet, Göteborgs universitet.